

Van: Marc Londo
Voor: NVDE-ledennieuwsbrief
Betreft: Eerste indrukken NP-RES notitie
"Factsheet zon-PV en wind op land",
voor intern gebruik door NVDE leden
Datum: 17 oktober 2019

Achtergrond:

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er tenminste 35 TWh aan hernieuwbare energie geproduceerd zal worden, gerealiseerd met grootschalige zon-pv (>15 kWp) en windmolens op land in 2030. Daarbij is het belangrijk om te weten hoeveel hiervan al gerealiseerd zal worden, zonder extra inspanningen via de RES'en. Daarom was één van de afspraken hierbij: "De decentrale overheden zullen in het eerste kwartaal van 2019 inzichtelijk maken wat in de pijplijn is aan projecten (in termen van verwachte jaarlijkse aantal GW) inclusief planontwikkeling die (1) de komende jaar nog verwacht worden (2) waar op termijn middels de RES ruimte voor komt."

Het nationaal programma RES heeft inmiddels een notitie gepubliceerd die deze pijplijn verkent, met een [factsheet](#) en een [rapportage](#). Enkele bureauleden van NVDE, NWEA en Holland Solar hebben in vertrouwen aan EZK commentaar kunnen leveren op een conceptversie van deze notitie.

De belangrijkste boodschap die ik uit de notitie zou willen halen is tweeledig:

- De resterende opgave die met de RES'en moet worden ingevuld (pakweg 9 TWh) is zodanig groot dat de verschillende regio's serieus aan de slag moeten.
- Tegelijk is de resterende opgave niet zodanig dat de regio's zich nu verlamd hoeven te voelen: de autonome realisatie moet nog met ongeveer een derde worden verhoogd.

Opmerkingen c.q. kanttekeningen bij het document:

- De notitie komt op een raming van 26 TWh als 'basispad' voor 2030. Dat cijfer zit wel in de bandbreedte van cijfers die eerder informeel de ronde deden, zij het (naar mijn indruk) aan de onderkant.
- We hebben op het concept teruggegeven dat de schatting zodanig indicatief is dat het rapport eigenlijk geen factsheet mag heten. Dat heet het nu toch, al is in de samenvatting een disclaimer opgenomen.
- Bij de pijplijn voor wind op land is rekening gehouden met wat er al bekend is aan projecten in de Monitor Wind op Land, inclusief geplande repowering-projecten (met sanering van bestaande turbines). In de periode 2023-2030 zullen er echter meer repowering-projecten zijn die leiden tot netto vermogensgroei. Dat zijn uiteraard bestaande locaties, maar er moet wel een nieuwe Omgevingswetvergunning voor worden aangevraagd, waarbij vaak over een groot gebied met meer te saneren oude windparken wordt gekeken naar de ruimtelijke inpassing van een nieuw project. Dit soort projecten horen dus wel in de RES'en en niet in de pijplijn van deze analyse, ze zijn dan ook terecht niet meegenomen in de rapportage.

- Bij de pijplijn voor grootschalig zon-PV onder de SDE (> 15 kW) is een zwakte van de analyse dat er geen rekening is gehouden met verdere ontwikkeling van grootschalige zonne-energie op daken, ook na de SDE-beschikkingen tot en met 2019. Deze groei zal plaatsvinden zonder de RES'en (want er is geen Omgevingswetvergunning nodig). Ruw geschat zorgt dit zeker nog voor enkele TWh extra in 2030. Dit punt hebben we ook als commentaar ingebracht op de conceptversie. De tekst vermeldt nu alleen maar: "Vanwege de onzekerheid over de omvang van nog onbekende projecten is dit niet meegenomen in de pijplijn." Dat is vrij onbevredigend. Tegelijk: als dit zorgt dat in de RES-opgave iets méér wordt gepland dan nodig als je wel met grootschalig zon-PV op daken rekening zou houden, hoeft dat niet slecht te zijn, enige mate van overplanning in de RES'en is wel verstandig.
- Bij de conceptversie hebben we al een vraagteken gezet bij het stukje over kleinschalig zon-PV: waarom moet dat er hier in? Het is slechts indirect relevant voor de opgave in de RES'en, namelijk op het moment dat de doelstelling van 35 TWh omhoog moet (wat we uiteraard hopen). De hoofdtekst stelt dat de raming voor kleinschalig zon-PV op ongeveer 7,5 TWh uitkomt, iets meer dan de schatting van 7 TWh in het klimaatakkoord; dat maakt dat de notitie op dit punt weinig spannend is.
- Op kleinschalig zon-PV zit wel een vrij onverkwikkelijk verschil tussen hoofdtekst en samenvatting (cursiveringen van mij):
 - In de hoofdtekst staat: "Voor kleinschalig zon-pv verwachten we nationaal een groei tot *ongeveer 7,5 TWh* in 2030". Met wat nuanceringen over de onzekerheden daarbij.
 - In de samenvatting staat: "Indien de lijn van 2016-2018 zich doorzet moet uitgaan worden van *tenminste 7,5 TWh* aan duurzame opwek in 2030."

We zullen opmerken dat correctie op dit punt nodig is, i.e. aanpassing samenvatting naar 'ongeveer 7,5 TWh', zoals ook in de hoofdtekst staat.
- De inschatting van de ontwikkeling van kleinschalig zon-PV op daken is overigens vrij dun. Er had op z'n minst wel mogen worden opgemerkt dat er weliswaar verdere kostendalingen worden verwacht, wat de groei zal stimuleren, maar dat het versoberen van de salderingsregeling in 2023-2030 een (licht) remmend effect op de ontwikkeling zal hebben.